

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van
5.1.2.e

Datum
15 maart 2023

Referentie
37340542

Bijlagen

nota

Nota reactie Kamer op subsidie Lerarencollectief

Intern OCW afgestemd

Aanleiding

- **Op 9 februari 2023** heeft het Lerarencollectief aan u een brief¹ gestuurd met de volgende oproep:
Op dit moment kunnen we, na acht maanden van gesprek via de ambtelijke weg, niet anders dan de noodklok luiden: Het geld is op en daarmee hangt ons voortbestaan aan een zijden draadje.
- Aangezien er sindsdien geen besluit is genomen, heeft op **8 maart 2023**² het Lerarencollectief een brief gestuurd naar de Tweede Kamer met de volgende oproep:
Op donderdag 9 februari heeft het Lerarencollectief een brief naar het Ministerie van OCW gestuurd waarin de noodklok is geluid over de financiële situatie en daarmee het voortbestaan van het Lerarencollectief. In navolging op deze brief is er nog géén toezegging gedaan op het verstrekken van een tijdelijke subsidie van een half jaar.
- Deze brief is kort mondeling besproken op 8 maart in de procedurevergadering. De leden van de VVD-fractie hebben om een reactie gevraagd. De voorzitter heeft dit niet gehonoreerd, omdat de brief niet officieel was geregistreerd. Volgende week wordt de brief opnieuw besproken.
- Vooruitlopend op de procedurevergadering van **23 maart 2023** in de Tweede Kamer waarin een reactie van u zal worden gevraagd op de brief van het Lerarencollectief 'De Noodklok luidt', ontvangt u hierbij een antwoord om aan de Kamer te sturen.
- Met deze brief reageert u met de boodschap dat u de gevraagde subsidie van een half jaar honoreert. Met de subsidie kan het Lerarencollectief zijn huidige werkzaamheden in het vo doorzetten. Daarnaast krijgen zij de mogelijkheid om een strategisch plan (po&vo) uit te werken voor een duurzame organisatie.
Het verzoek van de Tweede Kamer biedt ook een kans om een oproep te doen aan de hele onderwijssector om na te denken over hoe te komen tot een sterke beroepsgroep van leraren. Het is een uitnodiging aan alle leraren en vertegenwoordigers van leraren hierover na te denken. De verlenging van de subsidie van het Lerarencollectief is een onderdeel hiervan. Ook stelt u de voorwaarde aan het Lerarencollectief om samenwerking te zoeken met anderen in het onderwijsveld.

¹ Bijlage 4 Brief Lerarencollectief De Noodklok luidt MPVO

² Bijlage 1 Brief Lerarencollectief De Noodklok luidt aan TK

Gevraagd besluit:

Beslispunt 1

- Gaat u akkoord met de toekenning van een subsidie kwartiermakerschap vo-afdeling Lerarencollectief voor een bedrag van circa €100.000,- (tijdelijke verlenging van een half jaar) en het schrijven van een strategisch plan voor de toekomst voor een bedrag van € 65.000,- (waarbij nadrukkelijk gevraagd wordt samenwerking met anderen te zoeken om de doelen ten aanzien van beroepsgroepvorming te verwezenlijken) en afwijzing van de activiteiten van de po afdeling (conform eerdere afspraken met Lerarencollectief)?

Beslispunt 2

- Gaat u akkoord bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer te versturen? Hierin wordt ook een oproep gedaan aan partijen in het onderwijsveld om zich stevig in te zetten voor samenwerking op terrein van o.a. professionalisering docenten, zodat er structureel verbetering komt, zonder daarbij een voorkeur uit te spreken voor het Lerarencollectief.

Toelichting

- In maart 2020 is de vereniging **Lerarencollectief PO** van start gegaan. De Tweede Kamer is hierover ingelicht op 12 juni 2019.³ Tot 1 augustus 2022 is subsidie verstrekt, eerst aan de kwartiermakers en later aan het bestuur.
- Naar voorbeeld van het lerarencollectief PO, en met hun hulp, is ook in het VO een initiatief ontstaan. Het **Lerarencollectief is uitgebreid met een VO-tak. De kwartiermakers voor de VO-tak** ontvingen in februari 2022 financiële steun voor kwartiermakers vo, gericht op een uitbreiding van hun organisatie met een afdeling voor het voortgezet onderwijs. De Kamer is hier op 20 december 2022 over geïnformeerd.⁴
- Op **21 december 2022** heeft het Lerarencollectief een verlenging aangevraagd van deze subsidie van ruim 3 ton. Deze subsidieaanvraag bestaat uit drie delen:
 - 1: het continueren van de activiteiten van de kwartiermakers voor het oprichten van een afdeling VO;
 - 2: het continueren van activiteiten door de afdeling PO, en;
 - 3: het schrijven van een strategisch plan voor de toekomst van het Lerarencollectief.
- De subsidie VO is eind januari 2023 verlopen.

Kernpunten

Algemeen

- In het lerarenbeleid is een terugkerende wens dat er een representatieve beroepsgroep is die zich constructief, kritisch en professioneel bezig houdt met het inhoudelijke gesprek over het beroep van de leraar. Ondanks

³ Bijlage 2 Kamerstuk 27 923, nr. 367

⁴ Bijlage 3 Kamerstuk 27 923 nr. 437

verschillende pogingen in het verleden, is er momenteel nog geen duurzame beroepsgroeporganisatie voor leraren.

- Ons beeld van het Lerarencollectief is gemengd:
 - o Het Lerarencollectief levert een belangrijke bijdrage aan het gesprek over de inhoud van het beroep. De directies PO en VO hebben positieve ervaringen met de werkwijze van het Lerarencollectief, onder meer bij de uitwerking van het Masterplan, het beroepsbeeld en de kenniscommunity van het NP Onderwijs. Daarnaast neemt het Lerarencollectief deel aan verschillende gesprekstafels over het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Hiermee vervult het Lerarencollectief een rol die potentieel essentieel kan zijn voor een versterking van de kwaliteit van het beroep van docenten en is dat een rol die vakbonden vaak laten liggen.
 - o Anderszijds is het draagvlak niet voldoende als het kwantitatief wordt gemeten aan de leden van de organisatie. Daarnaast is het Lerarencollectief klein en wordt de organisatie door een klein groepje mensen gedragen. De beperkte capaciteit is voor op de lange termijn kwetsbaar.
 - o Daarnaast geldt dat de huidige dynamiek tussen primair vakbonden en het Lerarencollectief niet goed is. De eerste maanden na de oprichting van het Lerarencollectief VO – en recent ook weer op verschillende thema's - kenmerken zich door onrust in het onderwijskrachtveld. Op zowel social media als vanuit vakbonden is de VO-afdeling of specifieke activiteiten van het Lerarencollectief bekritiseerd.
- Het Lerarencollectief werkt vanuit vakmanschap van de leraar. Dit doen zij door als leraren met leraren gesprekken over het vakmanschap te organiseren, en daarmee te agenderen en te adviseren. Arbeidsvoorwaarden komen daarbij wel aan de orde, maar het Lerarencollectief is geen cao-partner (en dat vinden wij ook logisch).

Beslispunt 1. Verlening subsidie kwartiermakers Lerarencollectief VO

- In de subsidieaanvraag december 2021 staat: *Als na het eerste jaar de doelstellingen nog niet behaald zijn, zal in overleg met OCW eventuele verlening van de subsidie besproken worden. Wordt er besloten tot verlenging met een jaar, dan zal na dat jaar opnieuw geëvalueerd worden.*
- *In de brief over de subsidie van 20 december 2021 naar de Tweede Kamer werd dan ook gesproken over een subsidie van tenminste 1 jaar.⁵*
- Aangezien een van de doelstellingen draagvlak is, en dat als het kwantitatief wordt gemeten aan de leden van de organisatie niet voldoende is, is het advies de huidige activiteiten van het Lerarencollectief VO door te kunnen zetten tijdens het schrijven van het strategisch plan.

⁵ Bijlage 2 Kamerstuk 27 923 nr. 437

- Een verlenging van de subsidie aan de VO-tak van het Lerarencollectief voor zes maanden in 2023 is daarom ons advies.
- Eerder was het advies om de subsidie aan de VO-tak voor een jaar te verlengen. Het Lerarencollectief vraagt aan de Tweede Kamer een verlenging van een half jaar. Na dit half jaar kan er aan de hand van het strategisch plan een nieuwe afweging worden gemaakt.

Het toekennen van een subsidie voor het opstellen van een strategisch plan.

- OCW moet een eigen afweging maken over het belang, de rol, de financiering en de positionering van een beroepsgroeporganisatie voor leraren in het funderend onderwijs. Deze afweging moet OCW onafhankelijk van de wensen van het Lerarencollectief kunnen maken. De visie en plannen van het Lerarencollectief kunnen wel helpen om dit interne gesprek over beroepsgroepvorming goed te voeren.
- Wij starten gelijktijdig een intern traject gericht op het vaststellen van een visie op de samenwerking en financiële mogelijkheden voor beroepsgroeporganisaties.
- Het Lerarencollectief PO&VO wil een breed strategisch plan uitwerken met een groeimodel naar een professionele en toekomstbestendige organisatie voor leraren in het funderend onderwijs. Zij willen dit doen naar voorbeeld van het Chartered College of Teachers in Engeland.
- De directies PO en VO waarderen de bijdrage vanuit het Lerarencollectief aan beleidsontwikkeling en hun rol bij de uitvoering van beleid. Het Lerarencollectief is een betrouwbare partner, de samenwerking verloopt soepel.
- Bovendien is het in het belang van leraren in het funderend onderwijs dat zij terecht kunnen bij een sterke beroepsgroeporganisatie voor informatie over en betrokkenheid bij beleid(sontwikkeling), vakbekwaamheid en kwaliteitsverbetering en -borging.
- Vanuit deze overwegingen staan de directies PO en VO positief tegenover het plan van het Lerarencollectief om gedurende een half jaar een gedegen toekomstvisie met strategisch plan te ontwikkelen. In deze toekomstvisie is nadrukkelijk de voorwaarde gesteld dat het Lerarencollectief samenwerking zal moeten zoeken met anderen vanuit gedachte dat beroepsgroepvorming alleen kan werken als het draagvlak breed vanuit de sector berust. Indien nodig zal OCW daar een faciliterende rol in willen spelen.
- De kosten die dit traject met zich meebrengt, overstijgen de financiële mogelijkheden van het Lerarencollectief. Vandaar ons advies om hier een subsidie aan te verlenen.
- Uiteindelijk zal een afweging gemaakt moeten worden of en op welke manier het strategisch plan van het Lerarencollectief past bij onze ambities over beroepsgroepvorming.

Geen subsidie voor activiteiten van de PO-afdeling

- In de aanvraag van december heeft het Lerarencollectief ook subsidie gevraagd voor activiteiten vanuit de afdeling PO.

- Het Lerarencollectief heeft 2,5 jaar subsidie ontvangen voor de oprichting van de organisatie en diverse activiteiten voor leraren in het PO. Deze subsidie is per 1 augustus 2022 gestopt. Met het Lerarencollectief is afgesproken dat daarna activiteiten voor het PO zou financieren met eigen middelen: lidmaatschapsgelden van betalende leden.
- Daarnaast is het wel mogelijk dat het Lerarencollectief projectsubsidies ontvangt, bijvoorbeeld voor hun bijdrage aan de Kenniscommunity van het NP Onderwijs.
- Wij adviseren vast te houden aan deze lijn en nu alleen subsidie beschikbaar stellen voor activiteiten in het PO die gericht zijn het opstellen van het strategisch plan.

Beslispunt 2. *Brief met reactie op de brief Lerarencollectief aan de Tweede Kamer*

- In uw reactie geeft u aan dat het Lerarencollectief een belangrijke inhoudelijke partner vindt, maar dat het draagvlak en de beperkte capaciteit van de organisatie kwetsbaar is. U verlengt de subsidie van het VO en het Lerarencollectief krijgt ondersteuning om een strategische plan te schrijven. In deze toekomstvisie van Lerarencollectief is nadrukkelijk de voorwaarde gesteld dat het Lerarencollectief samenwerking zal moeten zoeken met anderen vanuit gedachte dat beroepsgroepvorming alleen kan werken als het draagvlak breed vanuit de sector berust.

Financiële gevolgen en dekking

- Als u akkoord gaat met de verlenging van de subsidie aan de afdeling VO en het verlenen van subsidie voor het opstellen van een strategisch plan, ontvangt het Lerarencollectief een totaalbedrag van € 165.000,-.
- Op dit moment is het bedrag niet meegenomen in de bestedingsplannen. Er is wel een dekkingsplan gevonden. Er is budget vrijgemaakt op art. 1 (€35.000), art. 3 (€85.000) en art. 9 (€45.000). Omdat het bij artikelen 1 en 9 over beperkte middelen gaat, is het mogelijk dit in te passen op het bestedingsplan. Het bedrag op art. 3 wordt in mindering gebracht op de reservering die momenteel staat voor het Schoolleidersregister in VO.
- Door akkoord te gaan met de subsidie, gaat u akkoord met deze vorm van dekking.